

Ju Nesbe

BIJBAŠVABE

Prevela s norveškog
Jelena Loma

■ Laguna ■

Naslov originala

Jo Nesbø

KAKERLAKKENE

Copyright © Jo Nesbø 1998

Published by agreement with Solomonsson Agency

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

Serijal o Hariju Huleu:

Slepi miš

Bubašvabe

Crvendać

Odmazda

Solomonovo slovo

Spasitelj

Sneško

Oklopno srce

Utvara

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Među Norvežanima na Tajlandu kolaju glasine da je izvesni norveški ambasador koji je početkom šezdesetih godina stradao u automobilskoj nesreći zapravo ubijen pod krajnje zagonetnim okolnostima. Te glasine nemoguće je potvrditi u Ministarstvu spoljnih poslova, a telo je kremirano već sutradan bez zvanične obdukcije.

Likove i događaje u ovoj knjizi ne treba poistovetiti sa stvarnim ličnostima i događajima. Stvarnost je naprosto nedovoljno uverljiva.

Bangkok, 23. februara 1998.

Prvo poglavlje

Kada se upalilo zeleno svjetlo, svi automobili, motocikli i tuk-tuk taksiji zagrmeli su uglas i Dim opazi kako su se od toga zatresli izlozi robne kuće *Robertson*. Pokrenuli su se i u večernjoj pomrčini ostavili za sobom izlog sa dugom, crvenom svilenom haljinom.

Vozila se taksijem, umesto gužve u autobusu i drmusanja tuk-tuka odabrala je klimatizovano vozilo i ćutljivog vozača. Zavalila je glavu na naslon sedišta i pokušala da uživa. Nema problema. Pretekao ih je neki moped, devojka koja se čvrsto držala za crvenu majicu ispod kacige pogledala je kroz njih. *Drži se čvrsto*, poručila joj je Dim u mislima.

Na Bulevaru Rame IV taksista se našao tik iza nekog kamiona koji je za sobom ispuštao oblak izduvnih gasova tako gust i crn da se od njega nije videla registarska tablica. Klima-uređaj je te gasove rashladio i gotovo uklonio smrad. Ali ne sasvim. Diskretno je zamahnula rukom da stavi taksisti do znanja šta misli o tome, a ovaj je pogledao u retrovizor i prestrojio se. Nikakav problem.

A nije oduvek bilo ovako. Na imanju je odrastala sa još pet devojčica. Svih šest su bile višak, smatrao je otac. Kada

je imala sedam godina, mahala je kašljući od žute prašine dok su zaprežna kola odvozila njenu najstariju sestru makadamskim putem duž mrkog kanala. Sestra je otišla sa čistom odećom, voznom kartom do Bangkoka i izvesnom adresom u Patpongu pribeleženom na poledini jedne vizitkarte. Plakala je kao kiša iako je Dim mislila da će joj otpasti ruka koliko je jako mahala. Majka je pomilovala Dim po kosi i rekla joj da nije lako, ali da nije ni tako loše. Njena sestra se bar neće, kao njihova majka pre udaje, vući od imanja do imanja kao *kwai*. Osim toga, mis Vong je obećala da će se lepo starati o njoj. Otac je otpljunuo izvakani list betela kroz crne zube, klimnuo i dodao da *faranzi* u gradovima plaćaju debelo za nove devojke.

Dim nije najbolje razumela zašto je majka rekla *kwai*, ali nije htela da pita. Znala je, naravno, da je *kwai* – vo. Ni oni, kao ni većina susednih imanja, nisu mogli da priušte vlastitog vola, pa su za oranje pirinčanih polja iznajmljivali putujuću stoku. Tek kasnije je Dim saznala da se i devojke koje vode te volove takođe zovu *kwai*, pošto su i njihove usluge bile uračunate u cenu. Tako je nalagala tradicija, takvoj devojci je jedino preostajalo da se nada kako će upoznati nekog seljaka koji bi je uzeo za ženu pre nego što prestari.

Kada je Dim napunila petnaest godina, otac ju je jednog dana pozvao dok je šljapkao ka njoj po polju pirinča, leđima okrenut ka suncu i sa šeširom u ruci. Nije mu se odmah odazvala, već se uspravila i pažljivo osmotrila zelena brda oko njihovog malog imanja, zažmurila i poslušala cvrkut ptice trubača u žbunju, omirisala drveće eukaliptusa i kaučuka. Znala je da je došao red i na nju.

One prve godine je sa još tri devojke delila sobu i sve ostalo: krevet, hranu i odeću. Ovo poslednje bilo je naročito važno, jer se bez lepih krpica nije moglo doći do najboljih mušterija.

Naučila je da pleše, da se osmehuje, da proceni ko će platiti samo za piće, a ko i za seks. Njen otac već beše ugovorio sa mis Vong da se novac šalje kući, pa Dim onih prvih godina nije videla mnogo zarade, ali je mis Vong bila zadovoljna i s vremenom je zadržavala sve veće i veće svote za Dim.

Mis Vong je imala razloga da bude zadovoljna. Dim je vredno radila, a mušterije su naručivale piće. I trebalo je da mis Vong ceni što je Dim ostajala kod nje, jer je u dva-tri navrata umalo otišla. Neki Japanac je želeo da se oženi njome, ali se povukao kada mu je zatražila novac za avionsku kartu. A jedan Amerikanac ju je odveo u Puket, odložio povratak kući i kupio joj dijamantski prsten. Založila ga je već sutradan po njegovom odlasku.

Bilo je i mušterija koje loše plaćaju i oteraju je ako se požali, dok su je drugi opanjkavali kod mis Vong zato što nije pristajala na sve što su tražili. Ali oni nisu shvatali da je mis Vong isplaćena onog trenutka kada su otkupili Dim za ostatak večeri, te da je otad pa nadalje ova sama svoj gospodar. Sama svoj gospodar. Pomislila je na onu crvenu haljinu iz izloga. Njena majka je bila u pravu – nije bilo lako, ali nije bilo ni tako loše.

A uspela je da sačuva naivni osmeh i razdragani smeh. To su voleli. Možda je zato dobila ponudu za posao iz oglasa Vang Lija u listu *Taj rat* pod naslovom G. R. O. ili *Guest Relation Officer*.^{*} Vang Li je bio nizak, gotovo crn Kinez koji je držao motel gore uz Sukumvitov put, a njegovi gosti su mahom bili gosti sa posebnim željama, ali ne toliko posebnim da im ona nije mogla izaći u susret. Ruku na srce, taj posao joj je bio draži od viščasovnog plesanja u baru. Osim toga, Vang Li ju je dobro plaćao. Jedina mana je bila što je motel bio daleko od njenog stana u Banglampuu.

^{*} Engl.: službenik za odnose sa posetiocima (Prim. prev.)

Prokleti zastoji! Opet se nisu pomerali, pa je rekla taksisti da će izaći, što je podrazumevalo da pređe šest traka do motela na drugoj strani bulevara. Kada je izašla iz taksija, vazduh se zalepio za nju kao vruć i mokar peškir. Osmatrala je kuda da prođe držeći šaku preko usta. Bila je svesna da to ne pomaže, ni drugde u Bangkoku vazduh nije bio ništa bolji, ali je ovako bar sprečavala da prodre smrad.

Provukla se između automobila, ustuknula da propusti pikap sa momcima koji su zviždali s gepeka, jedna razularena tojota joj je umalo otkinula pete sa cipela, ali je Dim nekako stigla na drugu stranu.

Kada je ušla na pustu recepciju, Vang Li je pogleda.

„Nema prometa?“, upitala je.

Vang Li nadureno klimnu. Bilo je dosta takvih večeri u proteklih godinu dana.

„Jesi li jela?“

„Jesam“, slagala je. Njegovo pitanje je bilo dobronamerno, ali joj se nisu jele raskuvane nudle iz stražnje prostorije.

„Moraćeš da sačekaš“, rekao je. „Farang je prvo hteo da se naspava, zvaće kad bude spreman.“

Zastenjala je.

„Li, dobro znaš da se moram vratiti u bar do ponoći.“

Pogledao je na časovnik.

„Daj mu još sat.“

Slegla je ramenima i sela. Da se to dogodilo godinu dana ranije, Li bi je verovatno oterao zbog tog drskog odgovora, ali sad je očajnički vapio za bilo kakvim prometom. Naravno, mogla je i da se okrene i ode, ali bi to značilo da je uzalud prevalila onoliki put. Osim toga, dugovala je Liju pokoju uslugu, ipak je bilo i gorih makroa od njega.

Pošto je ugasila treću cigaretu i isprala usta Lijevim gor-
kim kineskim čajem, ustala je da još jednom provjeri šminku
u ogledalu iza pulta.

„Idem da ga probudim“, rekla je.

„M-hm. Jesi li ponela klizaljke?“

Podigla je tašnu.

Šljunak je krckao pod njenim potpeticama dok je prela-
zila čistinu između prizemnih motelskih soba. Soba 120 bila
je na kraju niza, pred njom nije bilo automobila, ali je u pro-
zoru gorelo svetlo. Možda se probudio i sam od sebe. Nalet
povetarca joj zadiže suknju, ali je nije rashladio. Čeznula je
za monsunskim periodom, za kišom, baš kao što će posle
nekoliko nedelja poplava, blatnjavih ulica i smrada memle
zaželeti ove sušne mesece bez daška vetra.

Tiho je pokucala na vrata sobe nabacivši nežan osmeh,
pitanje „*what's your name*“* već joj je bilo navrh jezika.
Iznutra se ništa nije čulo. Pokucala je još jednom i pogledala
na sat. Sigurno bi čak i u robnoj kući *Robertson* mogla da se
cenjka oko one haljine i tako učari koju stotinu bata. Okre-
nula je kvaku i ustanovila da su vrata, začudo, otključana.

Ležao je potrbuške na krevetu, isprva je pomislila da spa-
va. A onda je spazila svetlucanje plavičastog stakla na dršci
noža koja je štrčala iz njegovog drečavožutog sako. Teško
je reći koja joj je pomisao prva proletela kroz glavu, ali tu je
sigurno bila i ona da je uzalud prevalila dug put iz Banglam-
pua. A onda je konačno zategla glasne žice, premda je njen
vrisak nadjačala sirena šlepera koji je zaobišao nesmotrenog
vozača tuk-tuka na Sukumvitovom putu.

* Engl.: Kako se zoveš? (Prim. prev.)

Drugo poglavlje

„Narodno pozorište“, objavio je unjkav, pospan glas iz zvučnika pre nego što su se otvorila vrata tramvaja i Dagfin Torhus izašao u tek napola svanulo zimsko jutro. Vazduh ga je ošamario po sveže izbrijanim obrazima, a pod škrtom svetlošću neonskih reklama u Oslu opazio je da mu izlazi para na usta.

Bila je to prva nedelja u januaru i znao je da će se stvari poboljšati kada led prekrije fjord i tako isuši vazduh. Krenuo je uz Dramenski put ka Ministarstvu spoljnih poslova. Izuzev pokojeg usamljenog taksija, ulice su bile puste. Iznad zgrade pred njim svetleo je crveni časovnik osiguravajućeg društva *Jensidije* i pokazivao tek šest sati.

Pred ulaznim vratima izvadio je karticu. „Položaj: šef kancelarije“ pisalo je iznad fotografije deset godina mlađeg Dagfina Torhusa koji je piljio u objektiv isturene brade i odlučnog pogleda iza naočara sa čeličnim okvirom. Provuкао je karticu kroz čitač, ukucao šifru i gurnuo teška staklena vrata zdanja na Viktorijinoj terasi.

Nisu se sva vrata tako otvarala pred njim kada je tu prvi put došao kao dvadesetpetogodišnjak, pre skoro trideset

godina. U „školi diplomatije“, na pripravničkom kursu pri Ministarstvu, nije se tek tako uklopio u okruženje sa svojim teškim esterdalskim naglaskom i „ruralnim manirima“ na koje mu je skrenuo pažnju jedan mladi kolega iz otmenog Beruma. Svi oko njega bili su diplomirani politikolozi, ekonomisti i pravnici, potomci intelektualaca ili čak budući naslednici diplomatskih dinastija. A on je bio sin seljaka sa diplomom Poljoprivredne škole u Oslu. Iako lično nije mario za te stvari, znao je da prijateljstva na pravim mestima mogu mnogo značiti za dalji napredak u karijeri. Tako je mladi Dagfin Torhus nastojao da usvoji kodeks ponašanja u društvu, a ujedno nadoknadi nedostatke sve većom revnošću. Bez obzira na pojedinačne razlike, svima njima bilo je zajedničko to što su imali tek nejasnu predstavu šta žele od života. Znali su samo u kom smeru se treba kretati: naviše.

Torhus uzdahnu i klimnu čuvaru, koji mu kroz prorez na šalteru gurnu novine i nekakvu kovertu.

„Još neko...?“

Čuvar odmahnu glavom.

„Prvi ste, Torhuse, kao i uvek. Koverta je od Saveza, dostavili su je noćas.“

Dok ga je lift nosio naviše kroz zgradu, Torhus je posmatrao kako se smenjuju brojevi spratova na semaforu. Zamisljao je kako svaki sprat simbolizuje određenu etapu u njegovoj karijeri, pa se stoga svakog jutra prisećao prošlosti.

Prizemlje se odnosilo na njegove prve dve godine pripravništva, duge, neobavezne rasprave o politici i istoriji, kao i mukotrpano učenje francuskog.

Na prvom spratu je bila kancelarija za imenovanja. U prve dve godine su mu dodelili Kanberu, usledile su tri

godine u Meksiko Siti. Pristojni gradovi, nije se žalio. Doduše, prvi izbor bi mu svakako bio London ili Njujork, ali za te prestižne službe su se prijavili i svi ostali, pa to nije smatrao nužnim porazom.

Na drugom spratu je proboravio po povratku u Norvešku kada je ostao bez dodataka na platu za život i smeštaj u inostranstvu, koji su mu prethodno omogućavali jedan umereno raskošan život. Dotad je već upoznao i Berit, ona je zatrudnela, a kada je došlo vreme da se traži novo nameštenje u inostranstvu, već je na putu bilo i drugo dete. Berit je bila iz njegovog zavičaja i čula se sa majkom svaki dan. Rešivši da pričekaja, zapeo je iz petnih žila, pisao kilometarske izveštaje o bilateralnim trgovinskim sporazumima sa zemljama u razvoju, sastavljao govore za ministra i ubirao priznanja sa viših spratova. Nigde drugde u državnom aparatu konkurencija nije tako žestoka kao u strogo ustrojenom Ministarstvu spoljnih poslova. Dagfin Torhus je svakog dana odlazio na posao kao vojnik na front, vodio je računa da ne diže glavu previsoko, obazirao se i pucao kad mu se nešto nađe na nišanu. Zbog svega toga ponekad bi ga tapšali po ramenu, znao je da je „primećen“ i pokušao je da objasni Berit kako bi sad verovatno mogao dobiti Pariz ili London. I baš tada se, prvi put u njihovom dotad skladnom braku, Berit uzjogunila. Torhus je popustio.

Završio je na trećem spratu sa novim izveštajima, sekretaricom i nešto višom platom, dok nije naposletku dospelo u kadrovsku službu na prvom spratu.

Posao u kadrovskoj službi imao je naročit značaj u Ministarstvu spoljnih poslova, obično se tumačio kao zeleno svetlo za probaj naviše. Međutim, nešto je pošlo naopako. U saradnji sa kancelarijom za imenovanja Torhus je učestvovao u slanju kandidata u inostranstvo, a takav posao ima neposredan uticaj

na tuđe karijere. Možda je potpisao pogrešno nameštenje ili spotakao nekog ko se posle ipak snašao, pa je sada odozgo vukao nevidljive konce koji su upravljali životima Dagfina Torhusa i drugih službenika Ministarstva.

Kako bilo, Torhusovo napredovanje je gotovo neprimetno prestalo i jednog jutra on se pogledao u ogledalo i video šefa kancelarije koji stagnira, osrednje uticajnog činovnika koji nikad neće izvesti skok do četvrtog sprata, budući da mu je do penzije ostala još samo kratka decenija. Jedini spas bio bi mu da izvede podvig kakav ne može ostati neprimećen. No po pravilu su takvi podvizi jednako lako mogli odvesti i do otkaza.

Pa opet, Torhus je nastavio po starom, nastojao da uvek bude za prsa ispred ostalih. Svakog jutra je prvi stizao na posao kako bi na miru iščitao sve novine i faksove i sa spremnim zaključcima dočekao jutarnje sastanke na kojima su ostali još trljali bunovne oči. Revnost mu je naprosto ostala u krvi.

Otključao je vrata kancelarije i kratko oklevao pre nego što je upalio svetlo. I za to se vezivala izvesna anegdota – priča o rudarskoj lampici. Ta priča je, nažalost, procurila i Torhus je znao da će s vremenom postati klasik u diplomatskim krugovima. Mnogo godina ranije tadašnji norveški ambasador u SAD boravio je neko vreme u Oslu. Jednog jutra je taj ambasador pozvao Torhusa u cik zore da ga pita za mišljenje o Karterovoj izjavi od prethodne noći. Torhus u tom trenutku tek beše stigao na posao i još nije pročitao novine i faksove, pa mu je dugovao odgovor. To mu je, dabome, upropastilo taj dan. Ali nije se završilo na tome. Narednog jutra ga je ambasador zvao čim je otvorio novine da pita za Torhusovo mišljenje o uticaju događaja iz prethodne noći na bliskoistočnu situaciju. Onda se i narednog jutra javio

sa nekim novim pitanjem. Torhus bi mu u promucio neke besmislice umesto odgovora, nespretno se ograđujući kako bi prikrio neinformisanost.

Počeo je da dolazi na posao još ranije, ali činilo se da ambasador ima šesto čulo, jer bi svakog jutra telefon zazvonio čim Torhus sedne za pisaći sto.

Tek kada je slučajno saznao da je ambasador odseo u malom hotelu *Aker* odmah preko puta Ministarstva, Torhusu je sinulo šta je posredi. Ambasador, za koga se znalo da je i sam ranoranilac, svakako je opazio da Torhus stiže prvi na posao i hoće da potera šegu sa revnosnim službenikom. Shvativši to, Torhus je kupio rudarsku lampicu, pa bi svakog jutra prvo iščitao sve novine i faksove pod njenim svetlom, a tek onda upalio luster. Tako je nastavio i naredne tri nedelje, dok ambasador nije naposletku odustao.

Međutim, sada Dagfina Torhusa nije bilo nimalo briga za ambasadora sklonog šegačenju. Pošto je otvorio kovertu iz Saveza, ugledao je, na dešifrovanoj kopiji kriptofaksa, ispod pečata STROGO POVERLJIVO, vest zbog koje je prolio kafu po inostranim izveštajima. Šturi tekst ostavljao je dosta prostora za maštu, a suština je glasila otprilike ovako: Atle Molnes, ambasador Norveške na Tajlandu, pronađen je s nožem u leđima u jednom bangkočkom kupleraju.

Torhus je ponovo pročitao poruku, a zatim ju je odložio.

Atle Molnes, bivši funkcioner Hrišćanske narodne stranke i bivši načelnik finansijskog komiteta, sada je bio bivši i u svakom drugom pogledu. Vest je bila toliko neverovatna da je Torhus nehotice pogledao kroz prozor ka hotelu *Aker* napola očekujući da ugleda pokret iza zavesa. Pošiljalac je, sasvim očekivano, bila norveška ambasada u Bangkoku. Torhus opsova. Zašto je ovo moralo baš sad da se desi, i to baš u Bangkoku? Da li da prvo izvesti Askildsena? Neka, on

će već saznati. Torhus pogleda na sat, pa podiže slušalicu da pozove ministra.

Bjarne Meler oprezno pokuca na vrata i uđe. Glasovi u sobi za sastanke utihnuše i svi pogledaše u njega.

„Ovo je, dakle, Bjarne Meler, načelnik odeljenja u kriminalističkoj policiji“, reče direktorka policije pokazujući mu da sedne.

„Melere, ovo su državni sekretar Bjern Askildsen iz kabineta predsednika vlade i Dagfin Torhus, šef kancelarije u Ministarstvu spoljnih poslova.“

Meler klimnu, pa izvuče jednu stolicu i pokuša da uvuče svoje nestvarno dugačke noge pod veliki ovalni sto od hrastovine. Askildsenovo mlado, čisto lice učinilo mu se poznato sa televizije. Kabinet predsednika vlade? Mora da je posredi frka kolosalnih razmera.

„Hvala što si došao ovako brzo“, poče državni sekretar kotrljajući r. Prstima je nestrpljivo dobio po stolu. „Hane, možeš li mu ukratko preneti ono o čemu smo dosad razgovarali?“

Dvadeset minuta ranije Melera je pozvala direktorka policije i rekla mu bez daljih objašnjenja da se za petnaest minuta nacрта u Ministarstvu spoljnih poslova.

„Atle Molnes je pronađen mrtav u Bangkoku, verovatno ubijen...“, poče direktorka.

Meler opazi da šef kancelarije koluta očima iza naočara sa čeličnim ramom, a kada je čuo ostatak priče, razumeo je njegovu reakciju. Valjda bi samo neko iz policije mogao izjaviti da je čovek koga pronađu mrtvog sa nožem zarivenim tik uz levu stranu kičme, gde su mu levo plućno krilo i srce, „verovatno“ ubijen.

„Pronašla ga je ženska osoba u hotelu...“

„U kupleraju“, prekide je čovek sa čeličnim naočarima.
„A ta ženska osoba je kurva.“

„Čula sam se sa kolegom iz Bangkoka“, reče direktorka.
„Razuman čovek. Obećao je da će neko vreme prikrivati istragu od javnosti.“

Melerov prvi poriv bio je da upita zašto bi se čekalo sa objavljivanjem ubistva, budući da je hitra reakcija štampe nebrojeno puta pomogla policiji da dobije dojave dok svedoci još pamte, a tragovi su sveži. No nešto mu je reklo da bi se to pitanje doživelo kao krajnje naivno. Umesto toga, upitao je šta misle koliko dugo se tako nešto može prikrivati.

„Nadamo se dovoljno dugo da dotad proizvedemo neku svarljivu verziju“, reče Askildsen. „Postojeća, naime, ne dolazi u obzir.“

Postojeća? Meleru se ote osmeh. Istinu su, dakle, razmotrili i odbacili. Kao relativan novajlija na mestu načelnika u policiji, Meler je dotad bio pošteđen susreta sa političarima, ali je znao da će, kako bude napredovao, sve teže uspevati da ih zadrži izvan svog života.

„Razumem ja da postojeća verzija nije prijatna, ali kako to mislite – ne dolazi u obzir?“

Direktorka ga strogo pogleda, dok se državni sekretar slabašno osmehnuo.

„Melere, nemamo mnogo vremena, ali moraću da vam održim kratak tečaj iz primenjene politike. Dabome, sve što budem rekao je najstrože poverljivo.“

Mahinalno je podesio čvor na kravati, a Meleru se taj gest učinio poznatim iz televizijskih intervjua.

„Dakle. Prvi put u posleratnoj istoriji mi imamo vladu centra koja ima izvesne izgleda za opstanak, i to ne

zahvaljujući širokoj podršci u skupštini, već činjenici da je premijer trenutno najmanje nepopularan od svih političara.“

Direktorka i šef kancelarije se osmehnuše.

„Međutim, ta popularnost počiva na istim krhkim temeljima koji su kapital svakog političara: na poverenju. Nije važno da li je neko simpatičan ili harizmatičan, već da uliva poverenje. Zna li, Melere, zašto je Gru Harlem Bruntland bila onoliko popularna?“

Meler nije imao pojma.

„Nije zbog šarma, već zato što se narod uzdao u to da ona jeste ona za koju se izdaje. Poverenje, to vam je ključna reč.“

Svi za stolom klimnuše – to se, očigledno, učilo u školi.

„Atle Molnes i predsednik vlade bili su vrlo tesno povezani, kako prisnim prijateljstvom tako i politički. Zajedno su studirali, zajedno napredovali u stranci, borili se za modernizaciju stranačkog podmlatka i bili cimeri kad su u mladosti došli do poslaničkih mandata. Molnes se dobrovoljno povukao u vreme kada su obojica bili viđeni za prestolonaslednika u stranci. Umesto da se nadmeće, Molnes je pružio punu podršku današnjem predsedniku vlade i time je izbegnut razoran sukob unutar stranke. Dabome, za sve to je predsednik vlade dugovao veliku zahvalnost Molnesu.“

Askildsen se obliznu i pogleda kroz prozor.

„Ruku na srce, Molnes nije odslužio praksu u Ministarstvu spoljnih poslova i teško bi dospeo u Bangkok da nije bilo premijerove intervencije. Možda vam to zvuči kao nepotizam, ali posredi je opšteprihvaćena vrsta protekcije koju su uvele i razradile socijaldemokrate. Ni Rejulf Sten nije imao iskustva u Ministarstvu spoljnih poslova pre nego što je imenovan za ambasadora u Čileu.“

Državni sekretar je ponovo pogledao Melera, u njegovim očima se nazirao živahan odsjaj.

„Valjda ne moram posebno naglašavati koliko bi naškodilo poverenju koje uživa predsednik vlade kada bi se saznalo da je njegov prijatelj i stranački sabrat, kog je on lično postavio za ambasadora, zatečen *in flagranti*, pa još i ubijen.“

Državni sekretar načini gest kojim je ponovo dao reč direktorki policije, ali Meler nije uspeo da se obuzda:

„Ali zar nema svako nekog drugara koji je išao u javnu kuću?“

Askildsenov osmeh se zamrzao, dok se šef kancelarije sa čeličnim naočarima nakašljao:

„Melere, rekli smo vam šta treba da znate. Molim vas da dalje procene prepustite nama. Treba nam neko ko će se postarati da istraga ovog slučaja ne krene u... nesrećnom pravcu. Naravno, svi mi želimo da ubica ili ubice budu uhvaćeni, ali okolnosti tog ubistva ipak treba prikrivati do daljnjeg. Za dobrobit zemlje. Razumete li?“

Meler pogleda u svoje šake. Za dobrobit zemlje. Drži jezik za zubima. U njegovoj porodici niko nije podnosio popovanje. Melerov otac nije dogurao dalje od pozornika.

„Iskustvo nam govori da se istina često teško prikriva, načelnice.“

„To je tačno. Kao predstavnik Ministarstva, lično sam odgovoran za ovu operaciju. Već vam je predočeno da je posredi krajnje delikatan slučaj koji zahteva saradnju tajlandske policije. Budući da je umešana ambasada, imamo nešto manevarskog prostora, diplomatski imunitet i tako to, ali i dalje smo na tankom ledu. Zato bismo voleli da pošaljemo nekog sposobnog istražitelja koji već ima iskustva sa međunarodnom saradnjom i koji je u stanju da pokaže rezultate.“

Začutao je i pogledao Melera, koji se pitao zašto oseća instinktivan otpor prema tom činovniku agresivne brade.

„Mogli bismo da sastavimo tim od...“

„Nipošto tim, Melere. Što manje buke, to bolje. Osim toga, vaša direktorka smatra da bi slanje čitave čete ljudi znatno otežalo saradnju. Samo jedan čovek.“

„Samo jedan?“

„Direktorka nam je već predložila jedno ime, a nama to zvuči kao dobar predlog. Pošto je on direktno podređen vama, pozvali smo vas da čujemo i vašu ocenu. Sudeći po razgovoru koji je direktorka obavila sa svojim kolegom u Sidneju, dotični je, navodno, u velikoj meri doprineo prošlogodišnjem rasvetljavanju ubistva Inger Holter.“

„Pratio sam te vesti zimus“, ubaci se Askildsen. „Priznajem da sam bio zadivljen. Za ovo nam treba upravo neko takav.“

Bjarne Meler proguta knedlu. Direktorka policije je, dakle, predložila da u Bangkok pošalju Harija Hulea. Pozvala je njega da ih ubeđuje kako je Hari Hule najbolje što policija može da ponudi, savršen čovek za taj zadatak.

Osmotrio je prisutne za stolom. Politika, vlast, uticaj. Bila je to igra u koju se on uopšte nije razumeo, ali je sad shvatio da je i njemu glava u torbi. Sinulo mu je da ono što sad učini može imati posledice po njegovu dalju karijeru. Direktorka policije je rizikovala tako što je predložila izvesno ime. Verovatno je jedan od ove dvojice zahtevao da čuje o Huleovim kvalifikacijama od njegovog neposrednog nadređenog. Meler pogleda direktorku trudeći se da protumači njen pogled. Postojala je, razume se, i mogućnost da sa Huleom sve protekne kako treba. A ako bi ih odgovarao od tog izbora, zar ne bi onda doveo direktorku u nezgodan položaj? I ne samo to – zatražili bi da on predloži nekog umesto Hulea, pa povrh svega ne bi imao s kim da podeli odgovornost ako taj drugi kandidat nešto zabrlja.

Meler podiže pogled ka portretu Trigvea Lija, generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, koji ga je strogo gledao iznad direktorkine glave. I taj je bio političar. Kroz prozor su se videli krovovi starih zgrada pod bledim zimskim suncem, tvrđava Akershus i vetrokaz na hotelu *Kontinental* koji je poigravao pod ledenim naletima vetra.

Bjarne Meler je sebe smatrao sposobnim policajcem, ali ova igra je bila drugačija i njena pravila nije poznavao. Kako bi ga otac posavetovao? Tja, pozornik Meler nikad nije morao da se petlja s politikom. Pa opet, znao je šta je potrebno da bi te uopšte zapazili, pa je zabranio sinu da upiše Policijsku akademiju pre nego što položi prvu godinu prava, a zatim i sve ostale. Meler je poslušao oca, a na ceremoniji dodele diploma ovaj se silno nakašljavao tapšući sina po leđima sve dok ga Meler nije zamolio da prestane.

„Odličan predlog“, začuo je Bjarne Meler samog sebe kako izgovara jasno i glasno.

„Lepo“, reče Torhus. „Vaša ocena nam je trebala hitno jer su ovo hitne stvari. Moraće da obustavi sve što je započeo i otputuje koliko sutra.“

Pa, možda je Huleu i potreban neki takav zadatak, pokuša Meler da se uteši u mislima.

„Izvinite što smo vam zaplenili tako važnog saradnika“, reče Askildsen.

Načelnik odeljenja Meler jedva se suzdržao da ne prasne u smeh.

Treće poglavlje

Pronašli su ga u restoranu *Šreder* u Ulici Valdemara Tranea. Bila je to jedna stara, dostojanstvena krčma na raskrsnici gde se susreću istočni i zapadni deo Osla. Ruku na srce, više stara nego dostojanstvena, njeno dostojanstvo se ogledalo ponajpre u tome što je gradski antikvar našao za shodno da zakonom zaštiti njenu mračnu i zadimljenu unutrašnjost. No zaštita se nije odnosila i na klijentelu, ugroženu vrstu starih pijanaca, većitih studenata iz provincije i ocvalih šarmera sa uveliko isteklim rokom trajanja.

Kada je promaja s ulaznih vrata malo rasterala dim, dvojica policajaca ugledaše visoku priliku kako sedi pod starom slikom Akerske crkve. Plava kosa bila mu je tako kratka da su čekinje rasle pod pravim uglom, a brada od tri dana na mršavom, markantnom licu imala je primese sedih iako nije mogao imati više od trideset pet godina. Sedeo je sâm, pravih leđa, u mornarskoj jakni – kao da će svakog trenutka ustati i otići odatle; kao da krigla koja je stajala ispred njega na stolu nije uživanje, već posao koji se mora smesta obaviti.

„Rekli su nam da ćemo te naći ovde“, reče stariji policajac sedajući na stolicu preko puta njega. „Ja sam inspektor Voler.“

„Vidite li onog za stolom u uglu?“, upita Hule ne podižući pogled.

Voler se osvrnu i ugleda mršavog starca kako zuri u čašu crnog vina klateći se napred i nazad. Izgledao je kao da mu je hladno.

„Zovu ga Poslednji Mohikanac.“

Hule ih pogleda sa širokim osmehom na licu. Iza mreže crvenih kapilara, oči su mu bile nalik na plavo-bele klikere, a pogled je prikovao za neko mesto na Volerovim prsima.

„Ratna mornarica“, rekao je neobično razgovetno.

„Biće da ih je nekad davno bilo dosta ovde, ali sada ih nije preostalo mnogo. Dvaput su ga pogodili torpedom u ratu. Misli da je besmrtan. Prošle nedelje, posle zatvaranja, zatekao sam ga kako spava u snegu dole u Ulici Glikstadovih. Bilo je pusto, mrkli mrak i minus osamnaest. Kada sam ga protresao, samo me je pogledao i oterao u pizdu materinu.“

Hule se zacerekao.

„Vidi, Hule...“

„Večeras sam prišao njegovom stolu i pitao seća li se šta se desilo – mislim, praktično sam mu spasao život, smrztao bi se. A znate šta mi je odgovorio?“

„Hule, traži te Meler.“

„Rekao mi je da je besmrtan. 'Mogu da prihvatim što sam ratni veteran koji ne treba nikome u ovoj usranoj zemlji', rekao mi je. 'Ali stvarno je sranje kad ni Sveti Petar neće da ima ništa s tobom.' Čujete li? Čak ni Sveti Petar...“

„Imamo naređenje da te odvedemo na posao.“

O sto pred Harijem tresnu nova krigla piva.

„Daj račun, Vera“, rekao je.

„Dvesta osamdeset“, odgovorila je ne proveravajući beležnicu.

„Gospode“, promrmlja mlađi inspektor.

„U redu je, Vera.“

„Vidi, vidi. Hvala.“ Otišla je.

„Najbolja usluga u gradu“, objasni Hari. „Ponekad te primete čak i kad ne mašeš obema rukama.“

Voler je povukao uši unazad tako da mu se zategla koža na čelu gde mu je iskočila žila nalik na plavog, grbavog crva.

„Hule, nemamo vremena za tvoje kafanske priče. Preporučujem ti da preskočiš tu poslednju kri...“

No Hule već beše prineo kriglu usnama i nategnuo.

Voler se nagnu preko stola. Trudio se da ne podiže glas: „Hule, znam ko si. I ne dopadaš mi se. Mislim da je odavno trebalo da te otpuste. Takvi kao ti škode ugledu policije. Ali danas nismo došli zbog toga, već samo da te pokupimo. Šef je previše dobar, možda hoće da ti pruži još jednu šansu.“

Hule podrignu, a Voler se opet uspravio u stolici.

„Kakvu šansu?“

„Da pokažeš šta znaš“, reče onaj mlađi inspektor sa nesigurnim dečaćkim osmehom.

„Pokazaću ja vama šta znam.“ Hule se osmehnu, pa prinese kriglu usnama i zabaci glavu.

„Jebote, Hule!“ Voler se zacrveneo oko korena nosa dok su posmatrali kako se Huleova jabučica penje i spušta po neobrijanom vratu.

„Šta kažete?“, upitao je spustivši praznu kriglu na sto.

„Naš zadatak je...“

„Jebe mi se za vaš zadatak.“ Hule prikopča mornarsku jaknu. „Ako Meleru nešto treba, može da me zove ili sačeka dok ne dođem na posao sutra ujutru. Sad idem kući da ne gledam vaše njuške još dvanaest sati. Gospodo...“

Hari pridiže svojih metar devedeset. Zateturao se jedva primetno.

„Govno jedno nadobudno“, reče Voler klateći se na stolici. „Jebeni luzeru. Da oni novinari koji su pisali o tebi posle Australije znaju koliko nemaš muda...“

„A šta su to muda, Volere?“ Hule nije skidao osmeh sa lica. „Kad premlatiš pijane šesnaestogodišnjake zato što furaju širokane?“

Mlađi inspektor je pogledao iskosa ka Voleru. Na Policijskoj akademiji se govorkalo da su prethodne godine privedeni neki anarhisti zbog opijanja na javnom mestu i potom u pritvoru istučeni pomorandžama umotanim u mokre peškire.

„Hule, ti nikad nisi razumeo duh kolektiva“, odvrati mu Voler. „Misliš samo na svoje dupe. Svi znaju ko je vozio onda na Vindernu i zašto se jednom dobrom policajcu glava raspolutila o stub ograde. Zato što si ti jedna pijandura i zato što si vozio pod dejstvom alkohola, Hule. Jebote, treba da slaviš što su ovi odozgo gurnuli činjenice pod tepih iz obzira prema porodici i reputaciji policije...“

Mlađi inspektor je još bio zelen i svakog dana je učio nešto novo. Tog popodneva je, na primer, naučio da je vrlo glupo vredati nekog dok se klatiš na stolici, budući da si onda potpuno bespomoćan ukoliko taj neko iskorači i zavali ti desnicu između očiju. Pošto je padanje sa stolice bila svakodnevna pojava u *Šrederu*, nastupilo je tek nekoliko sekundi tišine pre nego što se žamor vratio na staro.

Dok je pomagao Voleru da ustane, mlađi inspektor opazi kako Harijeva jakna zamiče kroz ulazna vrata.

„Jebote, uopšte nije loš posle osam piva, a?“, počeo je, ali začuta kada je spazio Volerov pogled.

* * *

Krakati Hari je bezbrižno koračao po poledici u Ulici Dovre. Šaka ga nije bolela, ali bol i kajanje ga svejedno ne bi posetili pre narednog jutra.

Nije pio u radno vreme. Zasad. Iako je to radio ranije, a doktor Aune tvrdio da svako posrneće počinje i pre nego što se ono prethodno završi.

Tom sedom, debelom klonu Pitera Justinova tresao se podvaljak od smeha kada mu je Hari obrazložio da se kloni starog neprijatelja Džima Bima i pije samo pivo. Budući da pivo baš i ne voli.

„Hari, već si bio u jarku, a svaki put kad otvoriš bocu ponovo završiš tamo. Nema ničeg između.“

Pa, Hari je dolazio kući na nogama, uglavnom je skidao odeću pred spavanje i redovno je odlazio na posao. A kako nije uvek bilo tako, Hari je zaključio da srednje rešenje ipak postoji. Samo mu je trebalo malo anestezije da zaspi, to je bilo sve.

U prolazu mu se javila neka devojkica sa crnom šubarom. Da li ju je poznavao? Prethodne godine su mu se javljali razni, naročito posle onog intervjua u emisiji *Redakcija 21* kada ga je Ane Grosvol pitala kako se osećao kada je upucao serijskog ubicu.

„Pa, bolje nego sad kad sedim ovde i odgovaram na ova-kva pitanja“, odgovorio je Hari s lukavim osmehom na licu. Izjava je postala hit tog proleća i najcitiraniji iskaz još otkako je političarka Liv Finstad lupila „Šta fali ovcama?“ u predizbornoj kampanji.

Hari je gurnuo ključ u bravu na kapiji. Sofijina ulica. Još nije bio načisto sa sobom zašto se prethodne jeseni preselio na Bišlet. Možda zbog toga što su ga nekadašnji susedi sa

Tejena posmatrali nekako čudno i držali se na odstojanju, koje je isprva, doduše, doživljavao kao izraz poštovanja.

Dobro, ovde su ga susedi ostavljali na miru, premda bi istrčali na hodnik da vide je li živ u onim retkim prilikama kada bi promašio stepenik i skotrljao se do prvog odmorišta.

Ti kolutovi unazad počeli su tek u oktobru, pošto je pukao nakon onog sa Sekom. Tada mu je ponestalo vazduha, i ponovo je počeo da sanja. A postojao je samo jedan način da se izbegnu ti snovi.

Pokušao je da očvrsne, poveo je Seku sa sobom u vikendicu u Raulandu, ali ona se povukla u sebe posle groznog silovanja kojem je bila izložena, i bilo je teže nasmejati je nego ranije. Onda je pozvao oca dva ili tri puta, ali ti razgovori su trajali tek dovoljno da Hari shvati kako njegov otac želi da ga ostave na miru.

Zatvorivši vrata stana za sobom, Hari povika da je stigao kući i zadovoljno klimnu kada mu se niko nije odazvao. Čudovišta ima raznih, ali dok te ne čekaju u kuhinji, još ima šanse da te noći mirno odspavaš.

Četvrto poglavlje

Kada je Hari izašao na ulicu, hladnoća ga je zapahnula tako silno da je nehotice zarežao na vremenske prilike. Pogledavši nebo koje se zarumenelo iznad krovova zgrada, zinuo je da provetri zadah žuči i kolgejta.

Na Holbergovom trgu je potrčao za tramvajem koji je dotutnjao niz Velhavenovu ulicu. Seo je i otvorio list *Aftenposten*. Opet su pisali o pedofiliji. Proteklih meseci bilo je već tri slučaja, sve Norvežani uhvaćeni na delu na Tajlandu.

Članak na naslovnoj strani podsećao je na predizborno obećanje predsednika vlade da će se pojačati istraživanje seksualnih prekršaja i u inostranstvu, pa se novinar sad pitao kada će javnost videti rezultate toga.

Objavljen je i komentar državnog sekretara Bjerna Askildsena iz kabineta predsednika vlade. Vlada je nastojala da sprovede istragu o norveškim pedofilima na licu mesta i prvi rezultati su se mogli očekivati odmah po postizanju sporazuma s lokalnim vlastima.

„Šta čekate?“, zaključila je redakcija *Aftenpostena*. „Javnost očekuje da se nešto preduzme. Zar jedan hrišćanski predsednik vlade sme dozvoliti da se nastavi ova svinjarija?“

* * *

„Slobodno!“

Kad je otvorio vrata, Hari ugleda Bjarnea Melera kako zeva protežući se na stolici. Duge noge virile su mu ispod stola.

„Vidi, vidi – Hari. Očekivao sam te juče.“

„Preneli su mi.“ Hari sede. „Ali ne radim kad sam pijan. Ni obrnuto. To sam usvojio kao lično načelo.“ Pokušao je da zvuči ironično.

„Policajac je policajac dvadeset četiri sata dnevno, Hari, bio on pijan ili trezan. Jedva sam nagovorio Volera da ne podnese prijavu protiv tebe, kapiraš?“

Hari slegnu ramenima stavljajući mu do znanja da više nema šta da izjavi po tom pitanju.

„Okej, Hari, nećemo više raspredati o tome. Imam zadatak za tebe. Zadatak koji smatram da ne zaslužuješ, ali koji svejedno nameravam da ti poverim.“

„Da li će te obradovati ako odbijem?“, upita Hari.

„Prekini da izigravaš Marloua, Hari – ne stoji ti“, jetko će Meler. Hari se napola osmehnu. Znao je da je načelnik slab na njega.

„Nisam ti rekao ni o čemu se radi.“

„Pošto si čak izdvojio patrolna kola da me pokupe u slobodno vreme, cenim da ti ne treba saobraćajac.“

„Tako je, pa prema tome, pusti me da završim.“

Hari se nasmeja kratko i promuklo. Zatim se nagnuo prema Meleru.

„Šefe, smem li da ti kažem nešto bez dlake na jeziku?“

Na jeziku utrnulom od pića, pomisli Meler, ali klimnu.

„Nisam ti ja sad sposoban za važne zadatke, šefe. Pretpostavljam da znaš kako stvari sad stoje, to jest da ne stoje nikako. Ili klimavo. Radim svoj posao rutinski, trudim se da

ne smetam drugima, dolazim ovamo i odlazim trezan. Da sam na tvom mestu, poverio bih taj zadatak nekom drugom.“

Meler uzdahnu, pažljivo savi kolena i ustade.

„Tražio si bez dlake na jeziku, Hari. E pa, da se ja pitam, i poverio bih ga nekom drugom. Ali tebe su tražili. Zato bi mi, Hari, mnogo značilo...“

Hari oprezno podiže pogled. Bjarne Meler ga je već više puta izvukao iz sosa u proteklih godinu dana i bilo je samo pitanje vremena kada će zatražiti nešto zauzvrat.

„Stani! Ko me je tražio?“

„Ljudi odozgo. Ljudi koji mi mogu zagorčati život ako ne bude po njihovom.“

„A šta dobijam ako pristanem?“

Meler se namršti što je strašnije mogao, ali njegovo iskreno, dečačko lice je teško postizalo strog izraz.

„Šta *dobijaš*? Dobijaš platu. Dok traje posao. Jebote, šta *dobijaš*!“

„Šefe, kapiram otprilike kako stoje stvari. Ti tvoji odozgo su očito istripovali da je izvesni Hule koji je rešio stvar u Sidneju nekakva velika faca, pa su ti naložili da ga angažuješ. Grešim li?“

„Hari, molim te, obuzdaj se.“

„Ne grešim. Nisam pogrešio ni kad sam video Volverovu njušku. Zato sam rešio da prespavam pre nego što odlučim, a evo mog predloga: biću dobar, preskakaću prepone za tebe, ali kad završim, daćeš mi dva istražitelja s punim radnim vremenom, na dva meseca i potpun pristup svim podacima.“

„O čemu ti to?“

„Dobro ti znaš o čemu.“

„Ako i dalje pričaš o silovanju tvoje sestre, Hari, znaš da tu ne mogu ništa. Sigurno znaš da je ta istraga obustavljena.“

„Znam ja to vrlo dobro, šefe. Sećam se izveštaja u kojem je pisalo da ona ima Daunov sindrom i da stoga nije isključeno

da je izmislila silovanje ne bi li opravdala trudnoću sa slučajnim prolaznikom. Ne brini, šefe, sećam se ja toga.“

„Nije bilo forenzičkih...“

„Samo je htela sve da sakrije. Pobogu, čoveče, pa u njenom stanu na Sognu pronašao sam krvav brushalter u korpi za prljav veš. Jedva sam je naterao da mi pokaže grudi. Odsekao joj je bradavicu, krvarila je krišom više od nedelju dana. Ona očekuje da su svi poput nje, a kada ju je taj tip u odelu prvo pozvao na večeru, a zatim predložio da pogledaju film u njegovoj hotelskoj sobi, ona je mislila da je on samo dobar i ljubazan. A sve i da je zapamtila broj sobe, dotad je tamo već dvadeset puta sve bilo očišćeno, usisano i zamenjeno. Takve stvari znaju da ugroze forenzičke dokaze.“

„Ali niko se ne seća krvavih čaršava...“

„Melere, i sâm sam radio u hotelu. Iznenadilo bi te koliko često naiđeš na krvave čaršave u periodu od dve-tri nedelje. Jebiga, ljudi stalno krvare.“

Meler odlučno odmahnu glavom.

„Žao mi je, Hari, dao sam ti priliku.“

„To nije bilo dovoljno, šefe. Naprosto nije bilo dovoljno.“

„Tebi nikad nije dovoljno. Ali negde se mora podvući crta. Sa našim resursima...“

„Bar mi odreši ruke da istražujem sâm. Bar na mesec dana.“

Meler naglo podiže pogled i začkilji na jedno oko. Hari uvide da ga je razotkrio.

„Đubre jedno, sve vreme si nameravao da prihvatiš zadatak, zar ne? Samo si prvo hteo malo da se cenjkaš?“

Isturivši donju usnu, Hari izvi glavu u jednu stranu, pa u drugu.

Meler pogleda kroz prozor. Uzdahnuo je.

„Okej, Hari. Videću šta mogu da uradim. Ali zasereš li ovo, biću primoran da donesem neke odluke koje je po

mišljenju pojedinaca u policiji trebalo još odavno da done-
sem. Znaš šta to znači?“

„Znači šut u dupe za mene.“ Hari se osmehnu. „Pričaj
mi o tom zadatku.“

„Nadam se da si odneo letnje odelo na hemijsko i da
znaš gde ti je pasoš. Avion poleće za dvanaest sati i odneće
te vrlo daleko.“

„Što dalje, to bolje, šefe.“

Hari je sedeo na stolici pored vrata u skućenom socijalnom
stančiću na Sognu. Njegova sestra je sedela pored prozora i
posmatrala spram svetiljke na ulici sneg kako pada u krpi-
cama. Šmrknula je dva-tri puta, a pošto mu je okrenula leđa,
Hari nije znao da li je to činila zbog rastanka ili prehlade. Tu
je živela već dve godine i lepo se snalazila, kad se sve uzme u
obzir. Neposredno posle silovanja i abortusa Hari se dose-
lio kod nje sa presvlakom i neseserom, ali mu je već posle
nekoliko dana rekla da ide i da je ona sad velika devojka.

„Brzo ću se vratiti, Seko.“

„Kada?“

Sedela je tako blizu prozora da se staklo maglilo svaki
put kad progovori.

Hari je prišao i spustio joj ruku na leđa. Po slabašnom
podrhtavanju osetio je da će Seka uskoro briznuti u plač.

„Kad pohvatam zlikovce. Onda se odmah vraćam kući.“

„Onog...“

„Ne, ne njega. Njega ću skembati kad se vratim. Jesi li se
čula danas sa tatom?“

Odmahnula je glavom. Hari uzdahnu.

„Ako te ne pozove, hoću da ti pozoveš njega. Možeš li to
da mi učiniš, Seko?“

„Ali tata mi ništa ne priča“, prošaputala je.

„Tata je tužan zato što je mama umrla, Seko.“

„Ali to je bilo davno.“

„Zato je krajnje vreme da tata ponovo propriča, a tu moraš da mi pomogneš. Hoćeš li, Seko, molim te?“

Okrenula se bez reči, zagrlila ga i zagnjurila mu glavu u vrat.

Pogladio ju je po kosi osećajući da mu je skvasila okovratnik.

Hari se spakovao. Pozvao je Aunea i rekao mu da ide na službeni put u Bangkok. Ovaj nije imao naročitih komentara, a ni sam Hari nije bio siguran zašto ga je pozvao. Valjda je u redu da se javiš nekom ko bi se mogao zapitati šta je s tobom. Možda je onda trebalo da se javi i osoblju u Šrederu?

„Ponesi one ampule vitamina B koje sam ti dao“, reče Aune.

„Zašto?“

„Zato što će ti olakšati ako poželiš da budeš trezan. Novo okruženje, Hari, možda to bude ona prava prilika, znaš.“

„Razmisliću.“

„Hari, nije dovoljno samo da razmisliš.“

„Znam. Zato ne moram da pakujem te ampule.“

Aune zabruna – tako je zvučao kada se smeje.

„Hari, trebalo je da budeš komičar.“

„Na dobrom sam putu.“

Momak iz prihvatilišta dalje uz ulicu stresao se u tankoj teksas jakni i hitnuo opušak kada je Hari ubacio kofer u prtljažnik taksija.

„Putuješ?“, upitao je.

„Aha.“

„Na more?“

„U Bangkok.“

„Sâm?“

„Aha.“

„Say no more...“*

Podigao je palac u pozdrav Hariju i namignuo.

Kada je preuzeo kartu od žene za pultom, Hari se osvrnu.

„Hari Hule?“ Čovek sa naočarima čeličnog okvira posmatrao ga je s tužnim osmehom na licu.

„A vi ste?“

„Dagfin Torhus iz Ministarstva spoljnih poslova. Samo sam želeo da vam poželim sreću. I da vas uverim u... delikatnu prirodu vašeg zadatka. Ipak je sve ovo bilo malo navrat-nanos.“

„Hvala vam. Shvatio sam da moram pronaći ubicu bez dizanja prašine. Meler mi je sve objasnio.“

„Odlično. Diskrecija je vrlo bitna. Ne verujte nikome, pa čak i ako vam se neko predstavi kao službenik Ministarstva. Može biti da je ipak – šta ja znam – novinar *Dagbladeta*.“

Torhus otvori usta kao da će se zasmejati, ali Hari uvide da se nije šalio.

„Gos'n Torhuse, novinari ne idu sa značkama Ministarstva na reveru. Niti u mantilu usred januara. Osim toga, video sam u dokumentaciji koju su mi dali da ste vi moj kontakt u Ministarstvu.“

Torhus klimnu kao za sebe. Zatim isturi bradu i poče nešto tiše:

„Vaš avion kreće uskoro, pa vas neću zadržavati. Samo molim da me saslušate.“

Izvukao je šake iz džepova na mantilu i sklopio ih pred sobom.

* Engl.: Ne moraš više ništa da kažeš. (Prim. prev.)

„Koliko imate godina, Hule? Trideset tri? Trideset četiri? Još imate prilike za unapređenje. Zapravo sam se malo raspitao o vama. Talentovani ste i zapali ste za oko pojedinim nadređenima. I oni vas štite. To će se i nastaviti dokle god je sve u redu. Ali dovoljna je i mala greška da izletite sa staze pravo na dupe, a u tom slučaju ćete za sobom povući i saigrača. Ujedno ćete ustanoviti i da su se svi takozvani prijatelji razbežali glavom bez obzira. Zato ne morate biti najbrži, ali bar probajte da ostanete na nogama, Hule. Zbog svih ostalih. To vam je dobronameran savet od nekadašnjeg klizača.“

Usnama se osmehnuo, ali je očima i dalje podozrivo piljio u Harija.

„Znate, Hule, uvek me obuzme nekakva seta kad dođem na ovaj stari Fornebu. Zatvaranje, prekid.“

„Stvarno?“ Hari se pitao da li će stići da popije pivo pre zatvaranja gejta. „Pa, ponekad to znači i promenu nabolje. Obnavljanje, znate već.“

„Nadajmo se“, reče Torhus. „Nadajmo se.“